

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНА ПОЛІТИКА ТА ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й, 8-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>7 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Адміністративного</u> <u>менеджменту та альтернативних</u> <u>джерел енергії</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Калетнік Григорій Миколайович
Контактна інформація лектора (e-mail)	rector@vsau.org

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Аграрна політика та земельні відносини» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 210 год.: лекції - 50 год.; практичні заняття – 44 год., самостійна робота - 116 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік, екзамен.

Під час вивчення даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Загальні правові засади та академічна доброчесність», «Історія України», «Соціологія і політологія», «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», «Аналіз господарської діяльності», «Менеджмент аграрних підприємств», «Економіка підприємства», «Міжнародні економічні відносини». Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися під час навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти та у подальшій фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Аграрна політика та земельні відносини» формує у студентів розуміння причин та цілей державного втручання в діяльність аграрного сектору. Сучасні знання щодо практичних аспектів здійснення аграрної політики та економічних наслідків застосування окремих інструментів є важливим напрямом підготовки фахівців економічного профілю. Підготовка здобувачів вищої освіти має на меті дати слухачам

теоретичні знання й сформувати у них практичні уміння опрацьовувати та обґрунтовувати конкретні пропозиції, що стосуються актуальних проблем розвитку агропромислового комплексу України. Чільне місце серед них посідає розробка обґрунтування сучасної аграрної політики, на основі якої і має відбуватися реформування економічних відносин. Вивчення навчальної дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» передбачає: розуміння процесу формування нової аграрної політики та її адаптації до європейського законодавства; впровадження системи тактичних та довгострокових стратегічних заходів державного регулювання направлених на формування необхідних умов для ефективного функціонування агропродовольчого сектора економіки: формування експортного потенціалу сільськогосподарської продукції; забезпечення фізичної та економічної доступності продуктів харчування; підвищення якості продукції, забезпечення національної продовольчої та екологічної безпеки та переорієнтації аграрної політики країни у напрямку сталого розвитку.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення компоненти «Аграрна політика та земельні відносини» є формування у студентів системи знань про сучасні аспекти формування та здійснення аграрної політики України, розкриття значення загальних аспектів формування земельних відносин в Україні, розвиток у студентів критичного мислення та аналітичних здібностей у використанні принципів та методів економічного аналізу для розуміння та оцінки проблем аграрного комплексу і тенденцій його розвитку з точки зору впливу на розвиток економіки прийнятих політичних рішень в аграрній сфері. Крім того закладаються навички практичного застосування отриманих знань.

Завдання вивчення дисципліни

Під час вивчення дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» здобувач має опанувати: знання базису функціонування сучасної економічної системи України, її аграрної політики; вивчення еволюції аграрних трансформацій в Україні; вивчення ресурсного забезпечення та науково-технічних аспектів аграрної політики України; вивчення розвитку майнових відносин на сучасному етапі та в умовах глобалізації світового господарства; розвиток аналітичних навичок для прийняття рішень; формування розуміння політичного процесу та аналізу факторів, що на нього впливають; аналіз причинно-наслідкових зв'язків між конкретними політичними рішеннями в розвитку сільськогосподарського виробництва; оцінку результатів впливу конкретного політичного рішення на соціальні процеси в сільській місцевості; формування світогляду для забезпечення раціонального використання природних ресурсів, оцінка впливу сільськогосподарського виробництва на навколишнє середовище; аналіз факторів, що впливають на виробництво і споживання продовольства, доходи населення та інші показники економічного розвитку; усвідомлення глобальної перспективи впливу політичних рішень на розвиток сільського

господарства; розуміння принципів та цілей успішного досвіду реалізації зарубіжних та вітчизняних програм підтримки АПК.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями та програмними результатами, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

ПР 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод презентації), робота в команді, лідерські навички.

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
7 СЕМЕСТР				
1	Еволюція аграрних трансформацій в Україні	2	2	3
2	Аграрна політика: суть, методи та основні компоненти.	2	2	3
3	Інституційні засади здійснення аграрної політики в Україні.	2	2	3
4	Аграрна політика в країнах ЄС.	2	2	4
5	Аграрна політика в країнах світу.	2	-	3
6	Продовольча безпека. Ринок продовольства.	2	-	3
7	Продовольча безпека України. Сучасний стан та нормативно-правове регулювання.	2	2	3
8	Інструменти реалізації аграрної політики	2	2	3
9	Інструменти регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	2	2	3
10	Ресурсне забезпечення та науково-технічні аспекти аграрної політики.	2	2	3
11	Інноваційна діяльність та аграрна освіта.	2	2	3
12	Розвиток майнових відносин власності, форм господарювання та інтеграційних відносин.	2	2	4
13	Сучасні тенденції розвитку інтеграційних процесів у АПК.	2	2	4
8 СЕМЕСТР				
14	Соціальна політика у сільській місцевості – один з важливих аспектів аграрної політики	2	2	7
15	Особисті селянські та фермерські господарства як рушійна сила аграрної політики.	2	2	7
16	Етапи здійснення земельної реформи.	2	2	7
17	Державний земельний кадастр і сучасний стан земельної реформи.	2	2	7
18	Ринок землі в Україні.	2	4	7
19	Земельні відносини в Україні: сучасний стан.	2	2	7
20-21	Асоціація між Україною та ЄС.	4	2	8
22	Наближення законодавства України до законодавства ЄС.	2	2	8
23-24	Екологічна безпека.	4	2	8
25	Аграрна політика України під час воєнного	2	2	8
	Разом:	50	44	116

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	38	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	44	Протягом I і II семестрів	Спостереження за виконанням, обговорення та оцінювання виступу з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр, залік, екзамен	Тестування
Разом		116		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Kaletnik G.M., Bilokinna I.D., Pryshliak N.V., Shpykuliak O.G., Tokarchuk D.M., Zdyrko N.G. Economic aspects of energy efficient and environmentally safe directions for the development of rural areas: collective monograph. Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2021. 215 p.
2. Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини: підручник. Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця, ВНАУ, 2020. 307 с.
3. Калетнік Г.М., Лутковська С.М. Екологічна модернізація та органічне виробництво в системі екологічної безпеки: монографія. Вінницький національний аграрний університет. Вінниця: ВНАУ, 2022. 356 с.
4. Калетнік Г.М., Паламарчук В.Д., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Телекало Н.В. Перспективи використання кукурудзи для енергоефективного та екологобезпечного розвитку сільських територій: монографія. Вінниця. 2021. 260 с.
5. Калетнік Г.М., Скорук О.П., Токарчук Д.М. Організація і економіка використання біоресурсів: навчальний підручник (2-ге видання, перероблене і доповнене). Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ТОВ «Друк». 2020. 372 с.

Додаткова література

1. Захарченко В.І. Теоретичні засади земельної реформи в Україні з позицій суспільного відтворення та російської воєнної агресії. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 2. С. 9-28. DOI: 10.15330/apred.2.19.9-28.
2. Kaletnik G.M., Lutkovska S.M. Organic agricultural production in the system of modernization of environmental safety. *Pollution Research*. 2023. Vol. 42 (1). P. 1-6. DOI: <http://doi.org/10.53550/PR.2023.v42i01.001>.
3. Калетнік Г.М., Шпикуляк О.Г., Хвесик Ю.М., Білокінна І.Д. Розвиток кооперації у реалізації потенціалу відновлюваних джерел енергії для впровадження «Зеленого» курсу і сталого розвитку сільських територій. *Економіка природо-користування і сталий розвиток*. 2022. № 12 (31). С. 26-38. DOI: [https://doi.org/10.37100/2616-7689.2022.12\(31\).3](https://doi.org/10.37100/2616-7689.2022.12(31).3).
4. Калетнік Г.М., Томляк Т.С. Актуальні проблеми земельних відносин в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 2 (60). С. 79-97. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2022-2-6>.
5. Лутковська С.М., Зеленчук Н.В. Оцінка потенціалу виробництва біогазу особистими селянськими господарствами. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут*. 2023. № 25. С. 15-20. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278409>.

6. Лутковська С.М., Коломієць Т.В., Зеленчук Н.В. Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в контексті євро інтеграційних процесів на шляху до сталого економічного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 1. С. 11-21. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.1.11>.

7. Пронько Л.М., Семененко В.В. Порядок формування та використання місцевих бюджетів ОТГ Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 9. С.43-49. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2019-9-5>.

8. Пронько Л.М., Фурман І.В. Формування державної програми підтримки підприємств-агровиробників України з урахуванням світового досвіду. *Міжнародний науково-виробничий Журнал «Економіка АПК»*. 2019. № 11. С.85-96. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201911085>.

9. Токарчук Д.М., Пронько Л.М. Особливості утворення відходів на сільських територіях і методика розробки програми поводження з ними. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 3 (65). С. 21-41. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-3-2>.

10. Фурман І.В., Дмитрик О.В. Формування стратегічних напрямів розвитку сільських територій. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. № 13. С. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.5>.

11. Шпикуляк О.Г., Бенезар І.М., Білокінна І.Д. Сучасні тенденції органічного виробництва в аграрному секторі і фермерських господарства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-04-04>.

Інформаційні ресурси

1. Картка дисципліни «Аграрна політика та земельні відносини» (внутрішній сайт ВНАУ):

http://socrates.vsau.org/method/by2.php?card_id=16809

http://socrates.vsau.org/method/by2.php?card_id=17143

2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ):

<http://socrates.vsau.org>

3. Публічний портал НАН України: <https://www.nas.gov.ua/UA>

4. Офіційний веб-сайт державної служби статистики України

<https://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського:

<http://www.nbuv.gov.ua>

6. Публічний портал НАН України: <https://www.nas.gov.ua/UA>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітня компонента викладається у 2-х семестрах, на кожний з яких виділяється по 100 балів. 7-й семестр завершується заліком, 8-й – екзаменом.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності за один семестр

Вид навчальної діяльності		Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання	8
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання	8
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку/екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське

право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни